

Sygnatura akt XIII GC 1598/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Łódź, dnia 26 lutego 2016 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi XIII Wydział Gospodarczy w następującym składzie:

Przewodniczący: Sędzia SR Piotr Chańko

Protokolant: Izabela Ćwiklińska

po rozpoznaniu w dniu 22 lutego 2016 roku w Łodzi

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł.

przeciwko C. P.

o zapłatę 1.737,64 złotych

1. zasądza od C. P. na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. kwotę 502,46 zł (pięćset dwa złote i 46/100);
2. umarza postępowanie w pozostałym zakresie;
3. zasądza od C. P. na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. kwotę 717 zł (siedemset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sygnatura akt XIII GC 1598/15

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 9 lipca 2015 roku powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. wniósł o zasądzenie od pozwanego C. P. kwoty 1.737,64 złotych tytułem wynagrodzenia najmu lokalu użytkowego położonego w Ł., na ul. (...). Na kwotę dochodzoną pozwem składała się należność czynszowa oraz kwota 40 euro w przeliczeniu na złotówki tytułem zwrotu kosztów dochodzenia należności w transakcjach handlowych związana z zaległością w zapłacie trzech faktur, łącznie z tego tytułu powód dochodził kwoty 502,46 złotych.

/pozew, k. 3-4/

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi uwzględnił w całości żądanie pozwu.

/nakaz, k. 18/

W sprzeciwie od nakazu zapłaty z dnia 8 września 2015 roku pozwany zaskarżył nakaz w części w zakresie kwoty głównej w wysokości 502,46 złotych i wniósł o oddalenie powództwa w tej części oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego. Pozwany przyznał, że strony łączyła umowa najmu lokalu użytkowego. Wskazał jednak, że na poczet zaległości czynszowych należało zaliczyć kaucję 553,50 złotych, bowiem powód nie wykazał, by jakiegokolwiek elementy wyposażenia mieszkania wymagały naprawy lub wymiany. Pozwany podniósł ponadto, że powód nieprawidłowo doręczał faktury, bowiem czynił to w formie elektronicznej, zaś pozwany nie wyrażał zgody na tę formę współpracy i w jego ocenie powód był zobowiązany doręczać faktury w formie pisemnej. W konsekwencji, nie powstało opóźnienie i nie istniały podstawy do naliczenia kwot 40 euro rekompensaty za opóźnienie w spełnieniu świadczenia. Pozwany

na zakończenie kwestionował obciążenie kosztami postępowania, bowiem uznał roszczenie przy pierwszej czynności procesowej, w sprzeciwie od nakazu zapłaty.

/sprzeciw, k. 21-23/

W odpowiedzi na sprzeciw od nakazu zapłaty powód podniósł, iż wzywał do zapłaty pozwanego, zarówno przed Dziekaną Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych w dniu 27 kwietnia 2015 roku, jak i wezwaniem do zapłaty w dniu 19 czerwca 2015 roku. Nadto wskazał sposób rozliczenia kaucji, w pierwszym rzędzie na zaległe odsetki zaś w dalszej mierze na zaległość czynszową. Powód przyznał, że w odróżnieniu do innych najemców pozwany nie wyraził zgody na doręczanie faktur w drodze elektronicznej, ale zgodnie z umową był zobowiązany do ich osobistego odbioru w recepcji obiektu przy ul. (...). Powód przyznał fakt wpłacenia części świadczenia, to jest kwoty 824,21 złotych, jednak skoro pozostałe roszczenie jest sporne, brak jest podstaw do przyjęcia, że pozwany uznał roszczenie przy pierwszej czynności i brak jest podstaw dla obciążania go kosztami postępowania.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 26 września 2011 roku strony zawarły umowę najmu lokalu użytkowego położonego w Ł., na ul. (...). Na podstawie § 3 umowy najemca był zobowiązany do zapłaty miesięcznie czynszu w wysokości 450 złotych, z góry, na wskazane w umowie konto bankowe wynajmującego. Wysokość czynszu miała podlegać waloryzacji o wskaźnik wzrostu cen towarów i usług oraz powiększeniu o podatek VAT.

Zgodnie z § 3 ust. 4 umowy najemca był zobowiązany do odbioru faktury VAT w biurze firmy (...) w Ł., przy ul. (...). Z § 3 ust. 5 czynsz był naliczany wobec najemcy od dnia 3 listopada 2011 roku. Najemcy odbierali faktury w recepcji budynku, która informowała poprzez wywieszenie kartki, że faktury już za dany miesiąc są do odbioru.

/umowa, k. 9, zeznania K. W., k. 55odw./

Pismem z dnia 19 września 2014 roku, powód reprezentowany przez firmę (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. wypowiedział pozwanemu umowę najmu lokalu użytkowego. Termin wypowiedzenia upływał z dniem 31 grudnia 2014 roku.

/wypowiedzenie, k. 11/

W dniu 3 września 2014 roku powód wystawił notę odsetkową w związku z opóźnieniem w zapłacie faktur z tytułu najmu na łączną kwotę 120,11 złotych. Druga notę odsetkową powód wystawił pozwanemu w dniu 9 lutego 2015 roku na kwotę 20,55 złotych.

Powód wystawił na rzecz pozwanego faktury VAT za najem. W dniu 1 października 2014 roku, powód wystawił fakturę nr (...) na kwotę 824,16 złotych za październik 2014 roku. W dniu 1 listopada 2014 roku wystawił fakturę nr (...) na kwotę 824,16 złotych za listopad 2014 roku. W dniu 1 grudnia 2014 roku wystawił fakturę VAT nr (...) na kwotę 824,16 złotych za grudzień 2014 roku. Lokal został przejęty przez powoda z dniem 31 grudnia 2014 roku.

/nota odsetkowa, k. 32 i 33, faktury, k. 13, 13odw, 15, protokół, k. 12/

Pismem z dnia 15 kwietnia 2015 roku powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 3.904,39 złotych tytułem zaległości z faktur o numerach (...) w terminie 3 dni oraz dodatkowo kwoty 160 euro na podstawie art. 10 ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych tytułem opóźnienia w zapłacie wskazanych czterech faktur. 27 kwietnia 2015 roku strona powodowa informowała o zaległościach powoda Dziekana OIRP w Ł.. Pismem z dnia 19 czerwca 2015 roku powód ponownie wezwał pozwanego do zapłaty za faktury (...), zaznaczając, że brak zapłaty spowoduje zawiadomienie OIRP w Ł..

/wezwanie, k. 14, k. 34, 36 wraz z dowodem nadania/

Sąd zważył, co następuje:

Strony są przedsiębiorcami. W okresie od 26 września 2011 roku do 31 grudnia 2014 roku strony łączyła umowa najmu lokalu użytkowego. Zgodnie z art. 659 § 1 k.c. przez umowę najmu wynajmujący zobowiązuje się oddać najemcy rzecz do używania przez czas oznaczony lub nieoznaczony, a najemca zobowiązuje się płacić wynajmującemu umówiony czynsz. Strona powodowa spełniła świadczenie wzajemne, jednak pozwany opóźnił się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego.

W sprawie nie była sporna wysokość czynszu najmu, nadto w części w jakiej roszczenie pozwu odnosi się do zapłaty roszczenia z umowy – nakaz zapłaty stał się prawomocny, wobec jedynie częściowego zaskarżenia, w zakresie kosztów windykacji należności czynszowych. Niemniej, aby rozstrzygnąć, czy pozwany pozostawał w opóźnieniu ze spełnieniem świadczenia, należy w pierwszej kolejności rozpoznać zarzut niedostarczenia faktur pozwanemu. Zgodnie bowiem z art. 106n ust. 1 ustawy o podatku od towarów i usług stosowanie faktur elektronicznych wymaga akceptacji odbiorcy faktury. Pozwany – co było bezsporne w sprawie – nie wyraził zgody na doręczanie mu faktur w drodze elektronicznej. Niemniej, o wymagalności roszczenia z tytułu czynszu najmu nie decydowało doręczenie poszczególnych faktur pozwanemu, ale treść łączącej strony umowy. Skoro bowiem § 3 ust 4 umowy przewidywał obowiązek odbioru faktur w siedzibie spółki (...), to pozwany nie może, wbrew treści postanowienia umownego wskazywać, iż nie otrzymał faktur, do odbioru których był zobowiązany w umowie najmu.

Jednocześnie w sprawie nie ma zastosowania art. 455 k.c. w zakresie aktualizowania obowiązku zapłaty poprzez wezwanie pozwanego do zapłaty. Zgodnie bowiem ze wskazanym przepisem jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. Tymczasem termin spełnienia świadczenia był oznaczony w § 3 ust. 1 umowy, ponieważ czynsz miał być płatny co miesiąc z góry za każdy kolejny miesiąc. Skoro termin był oznaczony w treści czynności prawnej, faktura jedynie potwierdzała treść zobowiązania nie zaś aktualizowała wymagalność świadczenia pieniężnego. W konsekwencji pozwany popadał w zwłokę w spełnieniu świadczenia pieniężnego, jeżeli nie uiszczał go z góry na początku każdego miesiąca.

Skoro opóźnienia powstawały już wcześniej, powód mógł naliczać odsetki za każdy dzień opóźnienia w spełnieniu świadczenia pieniężnego, co potwierdzają noty odsetkowe. Odnosząc się zatem do zarzutu niezaliczenia kaucji uiszczonej przy zawarciu umowy na zaległości czynszowe należy odwołać się do treści art. 451 § 1 k.c. W świetle tego przepisu, dłużnik mający względem tego samego wierzyciela kilka długów tego samego rodzaju może przy spełnieniu świadczenia wskazać, który dług chce zaspokoić. Jednakże to, co przypada na poczet danego długu, wierzyciel może przede wszystkim zaliczyć na związane z tym długiem zaległe należności uboczne oraz na zalegające świadczenia główne. Dlatego zaliczenie kaucji w wysokości 553,50 złotych na poczet zaległych odsetek było działaniem uprawnionym powoda w świetle przywołanej regulacji.

Odnosząc się zaś do zarzutu braku podstaw do obciążenia pozwanego kosztami dochodzenia należności to w ocenie Sądu stanowisko strony pozwanej nie jest uzasadnione. Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz.U. z 2013 r. poz. 403) w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 2015 roku, wierzycielowi, od dnia nabycia uprawnienia do odsetek, o którym mowa w art. 7 ust. 1 lub art. 8 ust. 1, bez wezwania, przysługuje od dłużnika z tytułu rekompensaty za koszty odzyskiwania należności równowartość kwoty 40 euro przeliczonych na złote według średniego kursu euro ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski ostatniego dnia roboczego miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym świadczenie pieniężne stało się wymagalne.

W ocenie Sądu rozpoznającego sprawę, roszczenie o zapłatę rekompensaty za brak zapłaty powstaje bez konieczności wykazania przez wierzyciela, że koszty te zostały poniesione. Ustawa w wykonaniu dyrektywy z dnia 16 lutego 2011 r. w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach w transakcjach handlowych przewiduje ryczałt za opóźnienie w płatności. Roszczenie o rekompensatę w wysokości 40 euro powstaje po upływie terminów zapłaty ustalonych w umowie lub ustalonych zgodnie z art. 7 ust. 3 i art. 8 ust. 4 tej ustawy.

Pozwany nie uiszczył czynszów w terminach wynikających z umowy, niezasadnie łącząc wymagalność poszczególnych świadczeń okresowych z doręczeniem mu faktury. Po pierwsze, termin świadczenia był oznaczony w umowie, po drugie obowiązek odbioru faktur od wynajmującego spoczywał na najemcy – pozwanym. Sam fakt opóźnienia jest wystarczający dla przyjęcia sankcji ustawowej – ryczałtowej rekompensaty. Charakter prawny tej rekompensaty wprawdzie dopiero kształtuje się w orzecznictwie, jednakże kierując się celami, jakie stawiał sobie ustawodawca wspólnotowy dążąc do usprawnienia wykonalności świadczeń pieniężnych wewnątrz wspólnoty, można wywieść kilka cech konstytutywnych rekompensaty z art. 10 ustawy o transakcjach handlowych.

Zgodnie z preambułą dyrektywy jednym z działań priorytetowych przewidzianych w komunikacie Komisji z dnia 26 listopada 2008 r., zatytułowanym "Europejski plan naprawy gospodarczej", jest zmniejszenie obciążeń administracyjnych dla przedsiębiorstw oraz promowanie przedsiębiorczości między innymi poprzez zapewnienie, aby należności za dostawy i usługi były regulowane co do zasady w ciągu jednego miesiąca, w celu zmniejszenia ograniczeń w płynności finansowej. Opóźnienia w płatnościach stanowią naruszenie postanowień umowy, które stało się korzystne finansowo dla dłużników w większości państw członkowskich z uwagi na naliczanie niskich lub zerowych odsetek za opóźnienia w płatnościach lub powolne procedury ściągania należności. Konieczna jest więc zdecydowana zmiana w kierunku kultury szybkich płatności, w ramach której wszelkie zapisy uniemożliwiające naliczanie odsetek należy zawsze uznawać za rażąco nieuczciwy warunek umowy lub praktykę, w celu odwrócenia tej tendencji i zniechęcenia do przekraczania terminów płatności.

W świetle przytoczonych motywów, można sformułować kilka cech konstytutywnych rekompensaty. Rekompensata w wysokości 40 euro ma postać sankcji ustawowej, niezależnej od poniesienia szkody przez wierzyciela, należnej za każdą wierzytelność spełnioną po terminie zastrzeżonym w umowie, nawet jeżeli wierzytelności te wynikają z jednej umowy ramowej. Na poczet rekompensaty nie podlegają zaliczeniu odsetki ustawowe z tytułu opóźnienia w zapłacie wierzytelności, co do której dłużnik jest w opóźnieniu. Wysokość sankcji jest stała i wynosi 40 euro, dlatego za brak spełnienia świadczenia w postaci rekompensaty w terminie oznaczonym w wezwaniu do zapłaty kwoty 40 euro nie powstaje nowa podstawa do naliczenia kolejnej rekompensaty. Od niespełnienia świadczenia polegającego na zapłacie rekompensaty w terminie nie należą się wierzycielowi odsetki.

Mając powyższe na względzie, powodowi należy się kwota odpowiadająca 40 euro w przeliczeniu na złotówki od każdej z trzech faktur, których pozwany nie zapłacił w terminie wynikającym z umowy. Wysokość dokonanego przeliczenia według kursu NBP z daty wymagalności została wykazana wydrukami z Internetu, których pozwany nie kwestionował. Sąd zasądził zatem kwotę 502,46 złotych na rzecz powoda.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania znajduje oparcie w art. 98 k.p.c. Nie jest trafna obrona strony pozwanej oparta na twierdzeniu, iż pozwany nie dał podstaw do wytoczenia powództwa i uznał roszczenie przy pierwszej czynności, jaką było wniesienie sprzeciwu. Powód kilkakrotnie, w tym za pośrednictwem organów korporacyjnych dążył do polubownego zakończenia sporu przed wniesieniem sprawy do Sądu. Także w procesie strona powodowa podejmowała działania nakierowane na ugodowe jego zakończenie. Pozwany kwestionował w części swoje roszczenie do zamknięcia rozprawy, a zatem dawał powody do popierania powództwa i w konsekwencji, winien ponieść odpowiedzialność za wynik procesu. Dlatego stronie powodowej należą się celowe koszty procesu obejmujące: koszty zastępstwa procesowego (600 złotych) poniesione w związku z przygotowaniem i wystąpieniem z pozwem w niniejszej sprawie oraz zwrot opłaty od pozwu (100 złotych) i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa (17 złotych). Powszechnie przyjmuje się bowiem, iż spełnienie świadczenia lub uznanie roszczenia w toku procesu jest równoznaczne z przegraną procesu. Jednocześnie powód uprzedził o zamiarze wytoczenia powództwa wzywając pozwanego do zapłaty, wezwania te jednak nie zostały zrealizowane w terminie. Sąd zasądził zatem na rzecz powoda kwotę 717 złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania.

ZARZĄDZENIE

(...)

14 marca 2016 roku